

5^e Praktijkles Turnhout.

1. In de ecologische moestuin sluit je met compost de kringloop.

De compostmeester heeft afgelopen zaterdag perfect uitgelegd hoe we goede compost zelf kunnen maken. Dus daar hoef ik hier niets meer over te zeggen. Wel wil ik het nog even hebben over het gebruik van compost in de ecologische moestuin. We bemesten de moestuin om 2 doelen te bereiken : verbetering van de bodemstructuur en toevoeging van voedingsstoffen. In de ecologische (moes)tuin proberen we daarbij naar het voorbeeld van de natuur de kringloopgedachte toe te passen. Dit kan echter niet volledig, omdat de huishoudelijke nutriëntenkringloop doorbroken is : veel voedingsstoffen verdwijnen in de riolering als uitwerpselen en urine. We kiezen bij de bemesting voor compost, omdat het grote ecologische voordeel van compost is, dat je via de composthoop alle organisch afval uit tuin en keuken zelf nuttig kan verwerken. Je sluit dus hiermee zo veel mogelijk de kringloop van je moestuin. Bovendien heeft compost alle goede eigenschappen van organische meststoffen. De beide doelen worden daardoor bereikt.

Hoeveel compost je in de moestuin in Turnhout kunt gebruiken rekening houdend met de resultaten van de bodemanalyse heb ik in de onderstaande tabel nog een keer vastgelegd.

Overzicht toe te dienen hoeveelheid compost per gewasgroep.

Gewasgroep	Kilogram compost per m2 *	
	minimum	maximum
bladgewas	6	7
koolgewas	3	5
vruchtgewas	3	5
wortelgewas	0	0
lookgewas	0	0
aardappel	1	1,5
peulgewas	0	0
aardbeien	2	2,5

* Een volle kruiwagen is ongeveer 50 kg compost, een volle emmer 10 kg.

2. Wateroverlast.

Het volgende artikel heb ik van de website van Velt gekopieerd:

Help mijn tuin staat onder water. De voorbije dagen regende het abnormaal veel in Vlaanderen en Nederland. Heel wat tuiniers zitten met de handen in het haar, want hun tuin staat onder water. Wat kun je doen?

1. Heb geduld.

De bodem kan het **massale hemelwater** niet ineens verwerken. Geduld is de enige goede raadgever op dit moment

2. Niet op lopen.

Het is erg belangrijk dat je de grond die ondergelopen is, niet betreedt. Dat zou immers voor **verdichting van de grond zorgen** en dan kan het water helemaal niet meer weg. Bekijk dus op afstand hoe snel of traag het water de bodem intrekt, maar blijf tot dan weg uit je tuin.

3. Bereid je voor op een slakkeninvasie.

Slakken houden van vochtig weer en gaan zich dus in deze omstandigheden alleen nog maar **meer voortplanten**. Als het water wegtrekt, is het dus zaak om de slakken te vangen en uit je tuin te verwijderen. [Lees ook ons artikel over slakken](#).

4. Don't panic

Als je tuin niet meer dan 24 à 48 uur onder water gestaan heeft, moet je nog niet te hard vrezen voor de planten. Als het water dan weggetrokken is, kunnen de **planten zich nog herstellen**.

5. Voorkomen is beter dan genezen

Tegen de extreme regenval van de voorbije dagen kun je wellicht ook preventief niet veel ondernemen. Toch zien we in veel tuinen **nog te veel verhardingen**. Daar kan het water niet in de bodem trekken en dus raden we aan om de oppervlakte verhardingen te verminderen.

Ooit gehoord van een wadi?

Een infiltratiekom en een wadi (het Arabisch woord voor 'woestijnrivier') zijn ondiepe greppels waarin het regenwater wordt opgevangen en langzaam in de bodem kan indringen. Wadi staat ook voor 'WaterAfvoerDoorInfiltratie'. Zorg er om veiligheidsredenen voor dat de hellingen van de kom minder dan 45 procent hellen en dat de kom of wadi niet dieper is dan 30 cm. De infiltratiekom moet volledig vlak liggen. Een infiltratiekom of wadi is begroeid met gras, dat heeft als voordeel dat het water wordt gefilterd en traag infiltreert. Grind kun je gebruiken als filterbed onder de wadi. Rondom het grind plaats je een filterdoek zodat er geen grond tussen het grind kan komen. Een infiltratiekom of wadi kan vol water staan, maak ook een hele poos droog zijn. Voor een teveel aan wat kun je een overloop naar het riool voorzien.

Om een goede doorlaatbaarheid te garanderen moet de infiltratiekom worden vrijgehouden van bladeren en moet het gras regelmatig worden gemaaid. Aan de randen is, gelijk met het maaiveld, een beplanting van oeverplanten mogelijk. Ze brengt meer kleur en structuur in de onmiddellijke nabijheid van het infiltratiebekken.

3. Wat kun je vanaf nu tot in het najaar nog zaaien en planten?

Je kunt veel meer uit je moestuin halen als je ook **na juni** nog de gepaste teelten zaait en plant. Het is een echte aanrader om in deze periode van het jaar tot op de uiterste data nog wat te zaaien of te planten. Zo kun je immers tot diep in het najaar groenten oogsten. En nu waarschijnlijk in een aantal van de moestuintjes de planten door de wateroverlast verloren zijn gegaan kun je op deze wijze wellicht toch nog wat oogst realiseren. Let er wel op dat je het **juiste ras kiest** : winterspinazie, spitskool die kan overwinteren, wintersla, winterpostelein ... en houd je aan je opgesteld wisselteeltschema. Moeilijke teelten op dit gebied (met tot zes jaar wachttijd) zijn kool en verwanten, verder ui, prei of look en bonen, erwten en peulen.

- De uiterste data in onderstaande tabel zijn gebaseerd op een normaal najaar. Een zachte winter kan daar nog veel oogsttijd aan toevoegen.
- Van een aantal gewassen (pastinaak bijvoorbeeld) zul je niet meer de maximale opbrengst hebben als je tot de laatst mogelijke datum zaait.
- Onder beschutting kun je zelfs tot een maand langer blijven zaaien en planten.

Zaai-, plant- en oogstkalender

Gewas	Zaaien tot	Planten tot	Oogsten tot
Aardbeien		20 augustus	juli
<u>Andijvie</u>	31 juli	20 augustus	december
<u>Bloemkool</u>	15 juli	10 augustus	november
Bloemkool winter	15 juli	20 augustus	april / mei
Boerenkool winter	15 juli	20 augustus	april
<u>Broccoli</u>	15 juli	10 augustus	november
Broccoli Purple Sprouting (winter)	1 september	10 oktober	april/ mei
<u>Chinese kool</u>	10 augustus	25 augustus	november
<u>Courgette</u>	1 juli	15 juli	15 oktober
<u>Groenlof</u>	31 juli	15 augustus	december
IJsbergsla	31 juli	15 augustus	december
Kervel, koriander, dille	november		april
Knoflook		1 november	augustus
Knolvenkel	20 juli	15 augustus	november
<u>Koolrabi</u>	20 juli	20 augustus	november
<u>Kropsla - krulsla</u>	15 augustus	15 september	november
Pastinaak	10 juli		april
Peterselie	31 juli	15 augustus	april
<u>Prei</u> (zeer vroege teelt)	31 juli	30 september	mei - juni
<u>Raap</u>	20 augustus		november
<u>Rode biet</u>	25 juli		november
Roodlof	25 juli	10 augustus	november
<u>Savooikool</u> (winter)	1 juli	31 juli	maart
<u>Snijbiet</u> (blad)	20 augustus		november
Snijseller	31 juli	15 augustus	december

Gewas	Zaaien tot	Planten tot	Oogsten tot
Snijsla	1 september		november
<u>Spinazie</u>	15 oktober		april
<u>Spitskool</u>	31 augustus	10 oktober	mei
Struikprinsessenboon	15 juli		15 oktober
Staakprinsessenboon	10 juli		15 oktober
Staaksnijboon	30 juni		1 oktober
Tuinkers, rucola, winterkers, raapsteel, mizuna, amsoi, mosterd	31 oktober		april
<u>Veldsla</u>	30 september		maart
Winterpostelein	15 september		april
Winterrammenas	20 augustus		november
Winterui	31 augustus	oktober	mei - juni
Wintersla	30 september	31 oktober	mei
Witlof	10 juni		april
<u>Wortelen (Amsterdamse)</u>	15 augustus		april

4. Zaaien van groenbemesters in de vrije tuinen.

Het is niet verstandig op de vrije tuinen groenbemesters te zaaien die het wisselteeltschema van de toekomstige tuinier bemoeilijken. Daarom komen groenbemesters uit de familie van de kruisbloemigen (kolen) en vlinderbloemigen (bonen/ erwten) eigenlijk niet in aanmerking. Blijven over groenbemesters die tot andere families behoren dan de groenten en dus geen problemen stellen bij de vruchtwisseling : **Phacelia, Boekweit, Bernagie, Spurrie, Oost-indische kers, Goudsbloem en Zonnebloem**. Ook is het niet verstandig een tuin helemaal vol te zaaien met één soort groenbemester. De nieuwe tuinier kan deze groenbemester dan de komende vier jaar niet in zijn eigen wisselteeltprogramma invoegen. Ik stel daarom voor de vrije tuinen in tenminste 4 percelen in te delen en op elk perceel een van deze geschikte groenbemesters in te zaaien. En vast te leggen waar wat gezaaid is, zodat de nieuwe tuinier er in zijn wisselteeltschema rekening mee kan houden. De enige restrictie is namelijk, dat ook deze groenbemesters niet na zichzelf op het zelfde perceel mogen komen en dat hierbij ook een wachttijd van vier jaar geldt. **We hebben afgesproken, dat zodra de grond voldoende is opgedroogd jullie gezamenlijk in de vrije tuinen de volgende werkzaamheden verrichten.**

- Elke tuin wordt in percelen ingedeeld. De percelen bij voorkeur ongeveer 1,20 meter breed maken. Tussen de percelen paadjes laten, zodat je van beide kanten goed bij het perceel kunt om dit te bewerken en te zaaien.
- Onkruid van de percelen verwijderen.
- Grond zaai klaar maken, d.w.z. goed losmaken met bijvoorbeeld een spitvork, de bovenlaag goed fijn maken en ervoor zorgen, dat de grond goed vlak ligt,
- De groenbemesters worden ingezaaid op zaterdag 2 of 9 juli. Mocht tussen het moment van zaai klaar maken en het zaaien weer wat onkruid op de percelen zijn ontkiemd, wordt dit de vrijdag(avond) voor het zaaimoment verwijderd. Op deze betreffende zaterdag zal ik aanwezig zijn als begeleider bij dit zaaiproces.